

Werkingsverslag 2016

OTA Vlaams-Brabant & Brussel vzw
Vooruitgangstraat 333/8, 1030 Schaarbeek
www.ota-vlaamsbrabant-brussel.be
info@ota-vlaamsbrabant-brussel.be

Met de steun van het **Agentschap
Jongerenwelzijn**

VISIE EN MISSIE	2
HET WERKJAAR 2016 IN CIJFERS	3
>INTERVENTIES	3
>> <i>Adviserend consult</i>	3
>> <i>Participatief consult</i>	3
>> <i>Tendensen in ‘interventies’ doorheen de tijd</i>	4
>DOSSIERS	4
>> <i>De nieuwe dossiers</i>	4
>> <i>De overgedragen dossiers</i>	6
>> <i>Tendensen in ‘dossiers’ doorheen de tijd</i>	6
>> <i>Tolkopdrachten</i>	6
>DESKUNDIGHEIDSBEVORDERING	7
>> <i>Communicatie aanbod/werking OTA Vlaams-Brabant & Brussel</i>	7
>> <i>Vormingen binnen de IJH</i>	7
>> <i>Vormingen buiten de IJH</i>	7
>> <i>Kennisdeling</i>	8
>NETWERKEN BINNEN DE JEUGDHULPVERLENING	8
>PARTNERS	8
PROJECTWERKING	9
DE ORGANISATIE	10
>TEAM	10
>> <i>Samenstelling team</i>	10
>> <i>Overleg en intervisie</i>	10
>> <i>Vormingen</i>	10
>ALGEMENE VERGADERING EN RAAD VAN BESTUUR	10
BIJLAGEN	11
VISIETEKST – OTA’S VLAANDEREN	11
METHODIEKEN	12
LIJST MET AFKORTINGEN	14

Het Besluit van de Vlaamse Regering (14 maart 2014) met betrekking tot de erkenning en de subsidiëring van de ondersteuningsteams, omschrijft onze opdracht als volgt:

‘een ondersteuningsteam stelt zich tot doel voor minderjarigen en hun context, waarbij elementen van interculturele of levensbeschouwelijke diversiteit een rol spelen, ondersteuning te organiseren voor de hulp- en dienstverlening die door de toegangspoort, de gemandateerde voorzieningen en de sociale diensten voor gerechtelijke jeugdbijstand wordt ingeschakeld of georganiseerd. De opdrachten van het ondersteuningsteam bestaan uit: ondersteuning door een consult te verzorgen en deskundigheidsbevordering door middel van coaching of vorming.’

OTA Vlaams-Brabant & Brussel¹ vertaalt bovenstaande opdracht naar hulpverleners die jongeren (en hun context met een migratieachtergrond begeleiden, op volgende manier:

- We begeleiden processen in diversiteit: in partnerschap met de hulpverlener, exploreert en ondersteunt OTA de samenwerkingsrelatie tussen de hulpverlener en de jongere, beide met hun cultuurspecifieke context. We treden daarbij op als facilitator van effectieve communicatie doorheen het proces.
- We geven advies: OTA wil een referentiepunt zijn voor hulpverleners waar ze terecht kunnen met vragen over de hulpverlening aan jongeren en hun gezin met een migratiecontext.
- We ontwikkelen vorming: OTA zet in op vorming als preventieve ondersteuning. Daarbij is er aandacht voor het belang van cultuursensitieve zorg en voor ‘nieuwe’ vragen die ontstaan in een wereld in verandering. We werken samen met hulpverleners en experts om zo onze expertise continu bij te schaven en uit te bouwen. OTA wil ook investeren in lerende netwerken om wisselwerking en uitwisseling van kennis tussen gelijkwaardige partners te faciliteren.

Daarnaast willen we ook in onze werking de signaalfunctie opnemen: OTA engageert zich om samen na te denken en bij te dragen tot een (jeugd)hulpverlening waarin de verschillende manieren om in de wereld te staan, worden beschouwd als evenwaardig.

De doelstelling is om samen met de hulpverlener(s) en de jongere en zijn gezin uit te zoeken hoe de zorg zoveel mogelijk kan aansluiten bij vragen, beleving, betekenisgeving,... kortom: het referentiekader. We gaan er van uit dat het referentiekader van een persoon met een migratiecontext bestaat uit een complex samenspel van migratiegebonden factoren, de maatschappelijke positie en de betekeniswereld. Op dezelfde wijze wordt ook de hulpverlening beïnvloed door de maatschappelijke context, de organisatiecultuur en de dominante visie op opvoeding en ondersteuning.

We vertrekken vanuit een analytische en reflectieve houding om de migratiegebonden, interculturele en levensbeschouwelijke vanzelfsprekendheden zichtbaar te maken waarbij ieders verhaal wordt aandachtig beluisterd zonder daarbij de verdediging op te nemen voor de ene of andere partij. We herkadereken daarna naar alle partijen zodat er een (nieuwe) verbinding kan komen tussen jongeren, hun gezin en de betrokken hulpverleners.

---

¹ OTA Vlaams-Brabant & Brussel onderschrijft de ‘visietekst OTA’s Vlaanderen’ (zie bijlage), die een resultaat is van overleg en samenwerking tussen de verschillende OTA’s.

Het werkjaar 2016 in cijfers

In wat volgt, geven we een overzicht van de cijfergegevens volgens het aantal interventies en volgens de dossiers, alsook van de vormingsacties die werden ondernomen in functie van de deskundigheidsbevordering binnen de jeugdhulpverlening. Afsluitend sommen we de (expertise)netwerken op waarin we geparticipeerd hebben in het voorbije werkjaar.

> Interventies

OTA heeft als opdracht ondersteuning te verzorgen onder de vorm van een consult, waarbij er een onderscheid wordt gemaakt tussen een adviserend consult en een participatief consult.

>> Adviserend consult

Een adviserend consult houdt volgende acties in: een vraagverheldering, een eerste inschatting van de problematiek, het verstrekken van informatie, een doorverwijzing en/of het formuleren van een advies, in functie van de aangemelde vraag. Het consult kan zowel via telefoon of via e-mail georganiseerd worden en neemt gemiddeld een uur in beslag. Wanneer het OTA de gestelde vragen zelf niet kan beantwoorden omwille van de specificiteit ervan, of geen mandaat heeft om binnen het dossier te werken, treedt het op als doorverwijzer. Door de goede kennis van de sociale kaart, is OTA goed geplaatst om gerichte en efficiënte doorverwijzingen te doen. In het voorbije werkjaar registreerden we **64** adviserende consulten.

>> Participatief consult

Een participatief consult bestaat uit een dossierbespreking met de aanmelder en/of een verkennend, herkaderend (bemiddelings)gesprek met de aanmelder, de jongere en zijn context. Bij deze consultvorm kan de OTA-medewerker betrokken worden als procesbegeleider gedurende het volledige hulpverleningsproces. We gaan er daarbij van uit dat tijdens een participatief consult ook een vorm van coaching wordt aangeboden: tijdens een uitgebreide dossierbespreking met de hulpverlener of zijn team wordt stilgestaan bij de krachtbronnen en kwetsbaarheden van de cliënt maar ook bij hoe de hulpverlener zich verhoudt tot de problematiek. Op deze manier wordt er een informatie uitgewisseld die overdraagbaar is naar andere dossiers.

In 2016 ondersteunden we in **134** participatieve consulten binnen nRTH

Onder participatieve consulten worden volgende interventies geplaatst:

- Dossierbespreking: we nemen deel aan een teamoverleg of gaan in gesprek met de betrokken hulpverlener(s) over het dossier waarbij we op basis van de informatie hypothesen formuleren. Daarnaast peilen we ook naar de verwachtingen van de hulpverlener inzake verdere ondersteuning en bespreken we ons mandaat. De gemiddelde duur bedraagt anderhalf uur.
- Netwerkoverleg: we bemiddelen en herkaderen tijdens een overleg met de jongere en zijn context en de betrokken hulpverlener(s). De gemiddelde duur bedraagt anderhalf uur.

PARTICIPATIEF CONSULT – nRTH	
Werkvorm	Aantal
Dossierbespreking	42
Netwerkoverleg	11
Ondersteuning	81
Totaal	134

- Ondersteuning: we bemiddelen en herkaderen tijdens huisbezoeken of gesprekken op de dienst van de hulpverlener in aanwezigheid van de jongere en zijn context. De gemiddelde duur bedraagt anderhalf uur.

Na een participatief consult wordt feedback gegeven onder de vorm van een verslag dat wordt bezorgd aan de betrokken hulpverleners. Hierin formuleren we ook (vrijblijvend) advies voor de verdere begeleiding.

Een aantal (**19**) consulten vonden plaats binnen het kader van dossiers die verbonden zijn aan de RTH. In elk van deze gevallen werd tijdens een teamvergadering de afweging gemaakt of het een meerwaarde zou zijn dat OTA binnen het meer preventieve luik van de hulpverlening zou deelnemen aan een dossierbespreking.

>>Tendensen in 'interventies' doorheen de tijd

Wanneer we de cijfers vergelijken met 2015², zien we een kleine daling in het aantal participatieve consulten waarbij er in de verdeling tussen dossierbespreking, netwerkoverleg en ondersteuning weinig verschuiving is. Voor de komende jaren nemen we mee om na te gaan of er een tendens is waarbij het aantal dossierbesprekingen in verhouding toeneemt ten opzichte van de ondersteuning. Op dit moment is het verschil miniem (29% naar 31%) maar het ligt binnen onze visie om hulp- en dienstverleners een grondige dossierbespreking aan te bieden die hen bijkomende perspectieven biedt om verder te werken in het dossier.

We kunnen de daling in de participatieve consulten niet rechtstreeks verklaren maar houden er rekening mee dat het feit dat we met een deel van het bestaande team hebben geïnvesteerd in de projectwerking (mede door personeelwissels), vaker niet beschikbaar waren voor interventies.

>Dossiers

In 2016 ondersteunden we in **128** dossiers, waarvan **97** nieuwe aanmeldingen en **31** overgedragen dossiers.

Hieronder geven we een overzicht in cijfers van de dossiers waarin we in het voorbije werkjaar betrokken werden. We leggen daarbij verschillende registratiegegevens naast elkaar om de verdeling te schetsen tussen de dossiers gesitueerd binnen nRTH en RTH, de verwijzers en de regio's, de aanmelders en de verdeling jongen-meisje-gezin. Daarnaast geven we ook een overzicht van de talen waarvoor we beroep deden op de sociale tolkendienst.

>>De nieuwe dossiers

Volgens instantie

Wanneer we kijken naar de **97** dossiers die in 2016 werden aangemeld, zien we dat 58% van de nieuw aangemelde dossiers is verbonden aan het OCJ (30%), het SD GJB (68%) en de ITP. **38** dossiers (39%) zijn niet verbonden met hulp- of dienstverlening die wordt georganiseerd door de ITP, de gemandateerde voorzieningen en/of de sociale diensten voor gerechtelijke jeugdbijstand, maar met een hulpverlening binnen het 'rechtstreeks toegankelijke' aanbod. Deze dossiers zijn o.a. verbonden aan o.a. het CAW en JAC, CLB, CKG, ...

---

² Door het verschil in werking en visie sinds de organisatie naar een vzw-structuur is overgegaan, kunnen we de cijfers van de voorgaande jaren (voor 2015) niet in beschouwing nemen.

Bij 2 dossiers is de instantie onbekend, het gaat in dit geval steeds om dossiers die werden aangemeld binnen een adviserend consult.

Volgens verwijzer en domicilie van de jongere (regio)

Verwijzer	Brussel	Halle-Vilvoorde	Leuven	Totaal
OCJ	10	2	5	17
SD GJB	21	4	13 + 1*	39
ITP	-	1	-	1
Totaal	31	7	19	57

*SD GJB Hasselt, aanmelding binnen context van 'radicalisering'

In 2016 waren **39** dossiers verbonden aan de SD GJB en **17** aan het OCJ, één dossier werd aangemeld vanuit de ITP. Wanneer we kijken naar de woonplaats van de jongere is er een verschil tussen de regio's: de meeste dossiers worden aangemeld vanuit Brussel, het kleinste aantal vanuit Halle-Vilvoorde.

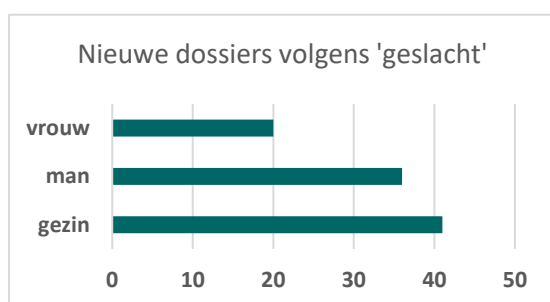
Volgens aanmelder

Wat betreft de aanmelder (dit is de dienst die ons als eerste contacteert i.v.m. een dossier) werden de dossiers, verbonden aan de nRTH, in de helft van de gevallen aangemeld door de gemandateerde voorziening OCJ, SD GJB en de ITP (30%) enerzijds en de voorzieningen (70%) anderzijds.

Wat betreft de aanmeldingen vanuit de RTH, zien we een groot aandeel van de CLB's .

Aanmelder		Aantal dossiers
nRTH	Begeleidingstehuis	3
	Crisishulp aan huis	7
	Dagcentrum	2
	Gemeenschapsinstelling	2
	Dienst voor herstelgerichte en constructieve afhandeling	3
	Intersectorale toegangspoort	1
	Multifunctioneel centrum	4
	OCJ	6
	Onthaal en Behandelingscentrum	1
	Onthaal-, observatie- en oriëntatiecentrum	7
	Pleegzorgdienst	2
	Sociale dienst JRB	10
	Thuisbegeleidingsdienst	9
RTH	CAW	2
	CKG	4
	CLB	13
	JAC	6
Andere (scholen, sociale dienst politie, mobiel crisisteam, ...)		9
Onbekend		6
Totaal		97

Volgens 'geslacht'

De meeste dossiers die in 2016 werden aangemeld, worden geregistreerd op 'gezin'. Dit betekent dat de verontrustende opvoedingssituatie geldt voor meerdere kinderen binnen het gezin.

Wanneer een dossier wordt geregistreerd als 'gezin', wordt het dossier ingebracht op naam van het jongste kind.

>>De overgedragen dossiers

Er werden **31** dossiers overgedragen waarbij het grootste deel aanmeldingen waren uit 2014 en 2015. Twee dossiers die dateren uit 2013 zijn 'heraanmeldingen': deze dossiers werden in 2015 afgesloten maar opnieuw aangemeld en dus meegeteld als 'oud' dossier.

Bij de overgedragen dossiers zien we een tendens dat er weinig continuïteit is in de opvolging van dossiers in de voorbije jaren. De ondersteuning wordt sporadisch gevraagd, wat in sommige gevallen leidt tot een fragmentarische begeleiding door onze dienst.

Jaar aanmelding	Aantal
2010	2
2011	1
2012	0
2013	3
2014	8
2015	17
Totaal	31

>>Tendensen in 'dossiers' doorheen de tijd

Wat het aantal dossiers betreft, zien we in vergelijking met het vorige werkjaar een lichte stijging: 105 in 2015 t.o.v. 128 dossiers in 2016, waarbij ook een stijging is waar te nemen in het aantal nieuwe dossiers (71 t.o.v. 97). Het is in deze opvallend dat er een veel groter aandeel van de nieuwe dossiers onderverdeeld kan worden binnen de RTH (17% in 2015 t.o.v. 39% in 2016). We ervaren daarbij dat de deskundigheid die we inzetten binnen de nRTH evenzeer bruikbaar is binnen de RTH.

Er was een stijging in dossiers die werden aangemeld omwille van een verontrusting inzake 'radicalisering', wat gezien de gebeurtenissen in 2015 en de projectwerking eenvoudig te verklaren is. In die aanmeldingen lezen we een groeiende vraag naar de impact van religie op identiteit en hoe dit zich verhoudt tot een seculiere hulpverlening.

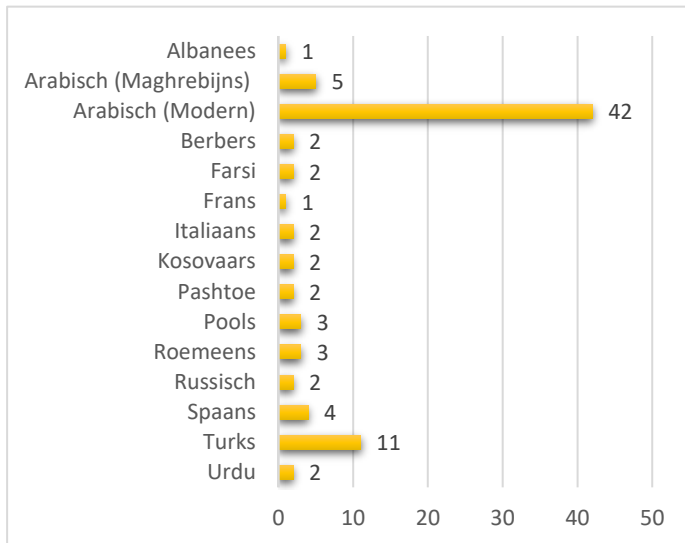
We willen voor het volgende jaar meer investeren in de registratie van thema's verbonden aan dossiers om ook 'inhoudelijke' tendensen te kunnen rapporteren.

>>Tolkopdrachten

We zetten bij OTA in op het faciliteren van de communicatie tussen hulpverlener en cliënt door de referentiekaders van beide partijen te onderzoeken en te herkaderen en doen daarbij beroep op een tolk om de taalbarrière op te heffen.

De interculturele bemiddelaars in het team beheersen meerdere talen (Arabisch Modern, Arabisch Maghrebijns, Berbers, Engels, Frans, Spaans) maar zelfs indien de interculturele bemiddelaar de taal van de cliënt machtig is, bekijken we of het al dan niet noodzakelijk is om een tolk in te schakelen zodat we er ons kunnen van verzekeren dat de interculturele bemiddelaar zich volledig kan focussen op het herkaderen en bemiddelen.

Voor de aanvraag van tolken werken we samen met de sociale tolkendiensten PaSta, voor gesprekken die doorgaan in de provincie Vlaams-Brabant, en Brussel Onthaal, voor de gesprekken die doorgaan in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

In 2016 deden **84** keer beroep op een tolk, waarbij de taal Arabisch (Modern) het meest werd gevraagd.

>Deskundigheidsbevordering

De organisatie kiest ervoor om in een context waarin superdiversiteit een nieuwe realiteit wordt, te investeren in deskundigheidsbevordering en uitwisseling van expertise tussen hulpverleners. De vorming en/of coaching gebeurt steeds op maat van de vragen die er leven bij de deelnemers en we zetten daarbij ook in op de uitwisseling.

Wat betreft de vormingen, verwijzen we hierbij ook naar het hoofdstuk 'projectwerking': daar maakten we een olijsting van de vormingen die we in 2016 verzorgden rond het thema 'radicalisering, een complex verhaal'.

>>Communicatie aanbod/werking OTA Vlaams-Brabant & Brussel

- 29/1: Voorstelling van de werking en projectwerking voor BIKA.
- 22/1: Voorstelling van de werking en projectwerking voor het Overlegplatform BJB Vlaams-Brabant & Brussel.
- 22/6: Overleg met de verwijzers uit de regio: voorstelling projectwerking en overlopen van de cijfers en tendensen uit het werkingsverslag 2015.

>>Vormingen binnen de IJH

- 4/3: workshop 'verontrusting, een cultuursensitief perspectief', vormingsdag 'Omgaan met verontrusting', WVG Vlaanderen/IROJ.
- 20/4: 'Workshop 'cultuur en opvoeden' ism Redouane Ben Driss (CGG Brussel – steunpunt Cultuursensitieve zorg), studiedag 'Werken met Vluchtelingen', Steunpunt Algemeen Welzijnswerk.
- 5/7: Casusoverleg met aandacht voor cultuursensitieve zorg, Alba.
- 26/9: Vorming 'Cultuursensitieve zorg', PPO Tienen

>>Vormingen buiten de IJH

- 10/11: gastcollege 'Radicalisering, een complex verhaal', Thomas Moore
- 7/10: 'Field visit voor buitenlandse studenten (Duitsland)', Erasmus Hogeschool

- 17/11: 'Brusseldagen', Erasmus Hogeschool: kennismaking met de werking van OTA Vlaams-Brabant & Brussel, belang van cultuursensitieve zorg.
- 21/11: 'Interculturele Communicatie', Erasmus Hogeschool: theorievorming rond interculturele communicatie.

>> Kennisdeling

- 02/16: begeleiding stagiaire tijdens een observatiestage, Erasmus Hogeschool.

> Netwerken binnen de jeugdhulpverlening

Het OTA heeft de opdracht om deel te nemen aan netwerken binnen de jeugdhulpverlening die een breed aanbod rond interculturele bemiddeling en jeugdhulp realiseren.

- Structurele overlegorganen binnen de IJH:
  - o BIKA: 29/1, 10/6, 16/9, 28/10
  - o Overlegplatform Bijzondere Jeugdbijstand Vlaams-Brabant en Brussel: 22/1, 11/3, 9/9, 28/10, 9/12
  - o IROJ Brussel: onze medewerkster Itsen Gonzalez, neemt als afgevaardigde van het Minderhedenforum deel aan het IROJ Brussel waar ze de doelgroep van ECM vertegenwoordigt.
- Stuurgroep 'radicalisering': 17/2, 24/8
In het kader van het project 'CS sensibiliseren en vormen ter preventie van radicaliseringsprocessen' werd er vanuit het Agentschap Jongerenwelzijn een stuurgroep opgericht waarbij de verschillende partners uitwisselen over de stand van zaken.
- Klankbordgroep Roma-stewards: 12/7, 27/9
Het project 'Roma-stewards' heeft als doel de maatschappelijke positie van de Roma-bevolking in Brussel te versterken. De cel Stedelijk Beleid van de VGC staat in voor de regie van het project en werkt hiervoor nauw samen met de werkeenheid Etnisch-Culturele Minderheden en met de Dienst Roma en Woonwagenbewoners van het Regionaal Integratiecentrum Foyer Brussel.

> Partners

Het voorbije werkjaar hebben we nauw samengewerkt met een aantal partners, waarbij we de uitwisseling ervaren als een rijkdom.

In de eerste plaats betreft het de samenwerking met de collega-OTA's: in 2016 kwamen we verschillende keren samen:

- Coördinatorenoverleg: 14/1, 25/2, 14/3, 14/4, 27/6, 23/8, 8/9, 20/10, 22/12
- IPO (interprovinciaal overleg): 26/4, 11/10

Daarnaast werkten we samen rond volgende acties:

- Werkgroep vorming OTA's: 2/5, 5/9, 26/9
- Overleg met Agentschap Jongerenwelzijn: 24/10
- Uitschrijven van een projectaanvraag

In 2016 werd de samenwerking met Zaveldal, een Brusselse school Buitengewoon Secundair Onderwijs verder gezet. We namen deel aan verschillende 'kernteams' in het kader van verontrusting over mogelijke 'radicalisering bij jongeren'. De uitwisseling op casusniveau (handelingsplan- en opvoedersoverleg) is voor ons een zeer verrijkende uitwisseling.

Projectwerking

In november 2015 kregen we vanuit het Agentschap Jongerenwelzijn extra middelen toegekend in het kader van het project 'cultuursensitief vormen en sensibiliseren ter preventie van radicaliseringsprocessen'. Het project liep tot december 2016 en in die periode heeft onze organisatie een open vormingsaanbod ontwikkeld voor de IJH en een vormingspakket op maat uitgewerkt voor teams, waarbij het thema 'radicalisering' wordt belicht vanuit de uitdagingen die verbonden zijn aan cultuursensitieve zorg en superdiversiteit.

Het takenpakket verbonden aan de projectwerking werd halftijds opgenomen door de medewerkers verbonden aan de structurele werking, waardoor we het onderstaande overzicht ook meenemen in het jaarverslag. Voor meer informatie over het verloop van het project, verwijzen we naar het eindrapport.

Datum	Aanvrager	Tijd	Deelnemers
29/01/16	BIKA (Brussel)	Dagdeel	15
02/02/16	Justitiehuis: referentie justitieassistenten	dag	15
03/02/16	Opvoedingslijn	dagdeel	15
04/02/16	G.I. De Grubbe	dag	15
18/02/16	G.I. De Grubbe	dag	15
22/02/16	CAW Vilvoorde – Tervuren	dagdeel	20
23/02/16	Justitiehuis: referentie justitieassistenten	dag	15
02/03/16	OSD Oost-Vlaanderen	dag	20
10/03/16	G.I. De Grubbe	dag	10
17/03/16	G.I. De Grubbe	dag	15
22/03/16	G.I. De Grubbe	dag	10
21-22/04	Open vorming 'radicalisering, een complex verhaal', Brussel	2 dagen	25
28-29/04	Open vorming 'radicalisering, een complex verhaal', Antwerpen	2 dagen	30
03/05/16	G.I. De Markten	dag	13
10/05/16	Alba	dagdeel	5
10/05/16	MFC Combo (staf)	dagdeel	7
11/05/16	De Patio (ism De Touter)	dag	15
12/05/16	CGG Ahasverus ('Nieuwe uitdagingen voor de CGG's')	dagdeel	125
13/05/16	CAW Brussel	dag	20
19/05/16	Steunpunt Algemeen Welzijnswerk	dag	15
25/05/16	G.I. De Hutten	dag	16
02-03/06	Open vorming 'radicalisering, een complex verhaal', Gent	2 dagen	30
13/06/16	CAW Limburg (ism De Touter)	dag	15
15-17/06	Open vorming 'radicalisering, een complex verhaal', Leuven	2 dagen	20
21/06/16	CAW Antwerpen	dag	12
13/09/16	CAW Brussel	dag	23
04/10/16	Bureau Alternatieve Afhandeling Limburg	dagdeel	7
14/11/16	CAW Limburg (ism De Touter)	dag	15
22/11/16	Huis van het kind Antwerpen (EXPOO)	dagdeel	20
29/11/16	OCB / directies Brusselse scholen	dagdeel	15
09/12/16	ADAM (ism De Touter)	dag	10

>Team

>>Samenstelling team

Het team bestond in 2016 uit:

- Katrien Lauwereys: zij neemt de functie van coördinator op in combinatie met bemiddelings- en vormingsopdrachten. Zij volgde een opleiding als master in de klinische psychologie en werkt voor OTA Vlaams-Brabant & Brussel sinds 2010.
- Itsen Gonzalez: zij startte in maart 2015 en heeft een opleiding als master in de criminologische wetenschappen. Ze neemt de functie op van stafmedewerker vorming en treedt op in dossiers als interculturele bemiddelaar.
- Jen Koto: zij startte in september 2015 en beëindigde haar arbeidsovereenkomst begin 2016.
- Nora Assakali: zij werd in mei 2016 aangeworven voor een halftijdse functie als intercultureel bemiddelaar. Ze volgt momenteel een opleiding sociaal werk.

>>Overleg en intervisie

Teamvergaderingen worden tweewekelijks georganiseerd op maandag.

Voor intervisie van de medewerkers werd samengewerkt met Dhr. Redouane Ben Driss (psycholoog, medewerker bij CGG Brussel – steunpunt CSZ) en Mevr. Fanny Mattheusen (Goesting).

>>Vormingen

In 2016 volgden de teamleden van OTA volgende vormingen:

- 15/1: 'Kennismaking met de Socratische dialoog', Odisee
- 11/2: 'Waarderend coachen', Odisee (driedaagse vorming)
- 21/2: 'Roma en de Kriss Romani', Foyer
- 24/2: Intervisie begeleiden, Interactie Academie (vierdaagse vorming)
- 25/2: 'Hoe zien Roma jongeren de toekomst?', Foyer
- 10/5: 'Identiteit en beeldvorming bij jongeren', Ella vzw
- 26/5: 'Kruispuntdenken in praktijk', Ella vzw
- 24/8: 'Systeemtheoretisch denken over gezinnen, jongeren & kinderen', Interactie academie (driedaagse vorming)

>Algemene Vergadering en Raad van Bestuur

De Algemene vergadering bestaat uit volgende leden:

- Mathieu Voets, voorzitter
- Sigrid Arents, lid van de raad van bestuur
- Khadija Aznag, lid van de raad van bestuur
- Lut Cloetens, lid van de raad van bestuur
- Jessy Le Roy, lid van de raad van bestuur
- Stefaan Pleysier, lid van de raad van bestuur
- Patrick Swyngedouw, lid van de algemene vergadering
- Isabel Van Maele, lid van de raad van bestuur

De vergaderingen van de Raad van Bestuur gingen door op 12/1, 16/2, 15/3, 12/4, 30/5, 14/6, 13/9, 4/10, 13/12. De Algemene Vergadering vond plaats op 14/6/2016.

Visietekst – OTA's Vlaanderen

VISIETEKST OTA'S VLAANDEREN

De Ondersteuningsteams Allochtonen (OTA) werken aan een samenleving waar kinderen en jongeren zich, ongeacht hun origine en achtergrond, verbonden voelen met de verschillende leefwerelden waarin ze zich bewegen. We willen dat jongeren zich thuis voelen en volwaardig deelnemen aan de samenleving. We menen dat cultuursensitief handelen integraal deel uitmaakt van een kwalitatieve jeugdhulp. OTA ondersteunt professionele hulpverleners uit de integrale jeugdzorg om dit te realiseren.

BRUGGEN BOUWEN

OTA bouwt bruggen tussen jongeren, ouders en alle hulpverleningspartners met wie ze te maken krijgt. Door zichtbaar te maken aan wat eigen is aan de verschillende wereldbeelden en opvoedingslogica's, werken we aan wederzijds vertrouwen, respect, begrip en erkenning.

MEERZIJDIG PARTIJDIGE BEMIDDELING

We werken vanuit meerzijdige partijdigheid, waarbij we ons in de schoenen van alle betrokkenen verplaatsen. OTA is een meerwaarde voor de hulpverlening door meertalige hulpverleners in te zetten, getraind in interculturele bemiddeling en gespreksvoering. Waar nodig werkt OTA samen met vrijwilligers met uiteenlopende culturele en etnisch-religieuze achtergronden. DIALOOG VOEDEN OTA voedt de interculturele dialoog zodat de communicatie helder verloopt en de opdracht van de hulpverlening duidelijk is. We willen er mee voor zorgen dat hulpverlening de gezinnen tijdig bereikt en daadwerkelijk als hulp ervaren wordt.

VERBREDEN EN VERBINDEN

OTA wil de westerse vanzelfsprekendheden in de dominante opvoedings- en hulpverleningsmodellen zichtbaar maken, nuanceren en verbreden. We stimuleren hulpverleners en cliënten (zowel jongeren als ouders) om met andere zienswijzen kennis te maken en verbinding te maken met elkaar. Via het aanreiken van informatie, coaching en vorming geven we advies over wat werkt en wat haalbaar is binnen een hulpverleningstraject met de cliënt.

SIGNALEREN EN SENSIBILISEREN

We zien het als onze taak om aandachtspunten op het vlak van toegankelijkheid van de jeugdhulpverlening te signaleren aan alle betrokken actoren. OTA denkt na over uitdagingen binnen de superdiverse samenleving. Vanuit onze expertise willen we wegen op innovatie en relevante beleidsvoering.

MISSIE OTA'S VLAANDEREN

OTA organiseert ondersteuning via advies, bemiddeling, coaching en vorming voor hulpverleners uit de integrale jeugdhulp die jongeren met een migratieachtergrond begeleiden. We werken vanuit meerzijdige partijdigheid waarbij we de communicatie tussen de jongere, zijn context en de betrokken hulpverlening willen optimaliseren opdat de jeugdhulp maximaal toegankelijk en doeltreffend is voor deze maatschappelijk kwetsbare cliëntgroep.

Methodieken

Om een optimale ondersteuning te kunnen realiseren tijdens een participatief consult heeft het ondersteuningsteam verschillende methoden, waarvan de bemiddeling de meeste gebruikte en specifieke is.

We gaan achtereenvolgens in op de methodiek van verkenning en herkadering en de bemiddeling. Tijdens één dossier kunnen er verschillende methoden aan bod komen die door elkaar gebruikt worden.

Verkennen en herkaderen

'Verkennen' en 'herkaderen' zijn twee aspecten die onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. Deze begrippen worden ontleend aan het systeemdenken; de ondersteuningsteams hebben deze begrippen overgenomen maar focussen hierbij op de specifieke impact van de cultureel en intercultureel bepaalde mechanismen.

Tijdens aparte gesprekken worden a.d.h.v. concrete vragen verschillende specifieke factoren en aspecten verkend, die het cliëntsysteem met een migratie-achtergrond kunnen beïnvloeden.

De betekenissen die mensen geven, worden tijdens de verkenning van hun vanzelfsprekendheid ontdaan door aanvullende informatie te geven, vragen te stellen, andere betekenissen te opperen, en door feiten in een andere context te plaatsen. Dit wordt het 'herkaderen' genoemd.

Gaandeweg wordt ook het conflict verkend en herkaderd. De bemiddelaar gaat op zoek naar de aanwezige tegenstellingen in de belangen alsook de inzet van de betrokken partijen. Van daaruit wordt er bekeken wat de verschillende betrokkenen op dat ogenblik eventueel als mogelijke 'oplossing' of compromis zien. Het doel is in deze fase de context en onderhandelingsmarges zo ruim mogelijk te houden.

Het is belangrijk dat alle partijen voor ogen houden dat er in deze fase nog niet onderhandeld wordt. Het is een aftasten van de haalbaarheid van de verschillende mogelijkheden:

- Wat moet er volgens de jongere/ouders gebeuren om tot een werkbare situatie te komen?
- Wat kan zijn/haar/hun bijdrage zijn om tot een bevredigende oplossing te komen?
- Welke sterke kanten van de betrokkenen kunnen zichtbaar worden gemaakt voor alle betrokken partijen en vervolgens ge(re)activeerd worden?
- Wat wordt er verwacht van de hulpverleners?
- Wat mag er zeker niet gebeuren?

Bemiddeling

Bemiddelen is een zinvolle manier om te werken met probleem- of conflictsituaties tussen allochtone jongeren en hun context of tussen allochtone gezinnen en diensten of voorzieningen. De bemiddelaars van het ondersteuningsteam betrachten een dialoog op gang te brengen tussen de verschillende partijen.

Het ondersteuningsteam heeft alle troeven van de meerzijdige partijdigheid in handen die nodig zijn voor een efficiënte bemiddeling.

In het bemiddelen onderscheiden we twee fasen: betekenisbemiddeling en conflictbemiddeling. Het verkennen en herkaderen (cfr supra) maakt inherent deel uit van de bemiddeling in beide fasen. De fase van de bemiddeling is afhankelijk van de fase waarin het hulpverleningsproces zich bevindt.

- Betekenisbemiddeling :

Het over en weer uitklaren van betekenissen die gekleurd zijn door culturele en migratiegerelateerde ervaringen door middel van gesprekken met alle betrokken 'partijen' in aparte gesprekken. De vraag om stil te staan bij de betekenis van het conflict voor de niet-aanwezige andere kan uiteraard alleen wanneer de bemiddelaar eerst voldoende stilstaat bij wat dit allemaal betekent voor de gesprekspartner zelf.

- Conflictbemiddeling :

Nadat de betekenissen op elkaar zijn afgestemd, kan het eigenlijke belangenconflict het onderwerp worden van de bemiddeling en kan er gewerkt worden aan een compromis. Bij conflictbemiddeling gaan de bemiddelaars in de eerste plaats op zoek naar gemeenschappelijke belangen die, over de belangentegenstellingen heen, de conflicterende partijen met elkaar verbinden (vb. vragen en opmerkingen waardoor de betrokken partijen gaan beseffen dat ze allemaal veel te verliezen hebben bij een breuk). Daarna gaan ze na wat de ene partij vanuit deze gemeenschappelijke belangen van de andere partij nog kan accepteren en wat niet. De onderhandelingsmarges van de betrokken partijen worden afgetast.

In de conflictbemiddeling kan het soms aangewezen zijn om de bemiddelaar de gelegenheid te geven alleen met één van de partijen te spreken omwille van de opbouw van een noodzakelijke vertrouwensrelatie. Deze gesprekken moeten wel gepland worden in overleg met de voorziening of de verwijzende instantie en door hen naar de hulpvrager worden gekaderd.

Lijst met afkortingen

BHG	Brussels Hoofdstedelijk Gewest
CLB	Centrum voor Leerlingenbegeleiding
CSZ	Cultuursensitieve zorg
IJH	Integrale Jeugdhulp
ICB	Interculturele bemiddeling/interculturele bemiddelaar
MANO	Maatschappelijke Noodzaak
MOF	Misdrijf Omschreven Feit
MPI	Medisch Pedagogisch Instituut
nRTH	Niet-Rechtstreeks Toegankelijke Hulp
OCJ	Ondersteuningscentrum Jeugdzorg
OOOC	Onthaal Observatie Oriëntatie Centrum
RTH	Rechtstreeks Toegankelijke Hulp
SD GJB	Sociale Dienst Gerechtelijke Jeugd Bijstand
VK	Vertrouwenscentrum Kindermishandeling
VOS	Verontrustende opvoedingssituatie